

Pracovná skupina pre ekologické poľnohospodárstvo, 12. mája 2022

Zhrnutie správy zo zasadnutia:

Predseda Lone Andersenová (DK). Novým podpredsedom sa stal Emilio Fidora (IT).

Situácia na trhu

Sekretariát zaslal členom skupiny dotazník na zistenie aktuálnej situácie, podľa nich predstavil situáciu na trhu:

AT: pozitívny trend dopytu po ekologicky produkovanej komoditách nebol zásadne postihnutý, v súčasnosti prejednávajú národnú legislatívu týkajúcu sa chovu hospodárskych zvierat

BE: určitá nedostupnosť niektorých produktov na trhu, ceny hnojív pre ekologické poľnohospodárstvo sa zvýšili o 100-150 EUR/t, spomalil sa rast spotreby ekologických produktov

EE: produkcia stabilná, ale výkupná cena ekologických produktov je nízka

FI: pokles predaja ekologických produktov ako mlieko, mäso, kvety, mrazená zelenina

DE: odvetvie ekologického poľnohospodárstva je závislé na dovozoch surovín z celého sveta, preto je kríza na UA pre DE veľkým problémom

SI: ponuka ekologických produktov je takmer v rovnováhe s dopytom

SE: stagnácia celkovej produkcie, vojna na UA má dopady najmä vo forme nedostatku pracovníkov

FR: kríza sa zásadnejšie neprejavuje, obavy skôr spôsobuje konkurencia susedných krajín, ktoré prijali výnimku o 5 %-nom limite na krmivá v ekologickom režime

Diskusia:

IE reprezentant upozornil, že ceny konvenčných produktov v posledných týždňoch výrazne rástli, ceny ekologických nie, preto sú ceny teraz porovnateľné a pre ekologických producentov nepredstavujú žiadny prínos. Ekologická produkcia vajec a chovu hydiny sa kvôli dovozom z UA nachádza vo veľkých problémoch, chovatelia žiadajú výnimky.

DK reprezentant uviedol, že v DK ekologická produkcia aj spotreba konzistentne rastú, rastú aj ceny potravín, preto je otázka, ako sa spotrebitelia zachovajú.

PL reprezentant informoval o pokračujúcom probléme s AMO, ktorý sa dotýka aj ekologickej produkcie. Produkčné náklady sú veľmi vysoké kvôli 100 %-nému nárastu cien palív, ceny potravín vzrástli o 25 %, čo má dopady na spotrebiteľov, ktorí zvažujú nákupy ekologicky pestovaných produktov.

Činnosť podskupín: aktuálny stav

- DE reprezentant referoval o činnosti podskupiny týkajúcej sa bielkovinových krmív. Skupina sa usiluje o prijatie pozície k alternatívnym bielkovinám na zaistenie lepších a kvalitnejších proteínových krmív. Upozornil, že od januára 2022 musia byť monogastrické zvieratá v ekologickom chove kŕmené 100 % ekologickými krmivami a keďže EÚ trpí nedostatkom krmív, musia sa dovážať. Od roka 2020 dochádza k obmedzeniu dovozu sóje z Číny, ďalšie problémy spôsobila ruská invázia na UA. Preto zástupca ocenil návrh delegovaného aktu Komisie, ktorým sa umožňuje výnimka 5% konvenčných krmív v ekologickom chove dospelých monogastrických zvierat. Zástupca uviedol, že treba riešiť aj kvantitatívny a kvalitatívny aspekt výpadku dovozov ekologicky produkovaných krmív. Možnými alternatívnymi zdrojmi bielkovín sú živočíšne bielkoviny (PAPs) z jatočne upravených tiel prasiat alebo hydiny (nie dobytká), extrakcia bielkovín z čerstvých zmesí strukovín (v DK) alebo lucerny (vo FR) a mikrobiotická fermentácia organických surovín (v DE). Ďalšie metódy sú ešte vo vývoji, zatiaľ neexistuje legislatíva upravujúca ich využitie v ekologickej produkcii.

Diskusia:

PL reprezentant uviedol, že treba, aby ekologická produkcia mala rovnaký prístup k technológiám ako konvenčná produkcia.

FR reprezentant informoval o pozastavení projektu abstrakcie bielkovín z lucerny. Vo FR je teraz problémom aj vtáčia chrípka, ocenili by prijatie výnimky 5 % na konvenčné krmivá.

IT reprezentantka tiež uviedla, že treba žiadať túto mimoriadnu výnimku.

- DK reprezentant predstavil výstupy činnosti podskupiny pre ekologicky chovaný hmyz. Prejednávajú sa témy: potrebná doba na prechod k ekologickej produkcii hmyzu, krmivá a hustota ekologicky chovaného hmyzu, denný a nočný cyklus, pravidlá prepravy a usmrtenia. Snahou bude prijať veľmi jednoduchý prístup.

Diskusia:

BE reprezentant upozornil, že niektoré druhy hmyzu sa živia živočíšnymi výkalmi, PL reprezentant odporučil viac analyzovať otázku zdravia hmyzu, pretože môžu šíriť vírusy.

- Na záver DK reprezentant predstavil činnosť podskupiny pre veľkochovy (factory farming). Ide o tému, ktorá je predmetom záujmu Komisie. Tá bude o jeho definícii rokovať s členskými štátmi. Ďalej informoval o správach Expertnej skupiny pre technické poradenstvo v ekologickej produkcii (EGTOP) z decembra minulého roka ohľadom ekologickej produkcie, jedna správa sa týka aj veľkochovov. Podľa DK zástupcu by sa veľkochovy v ekologickej produkcii mali obmedziť, ale nie je vhodné k tomu prijímať legislatívu. V jednotlivých jazykoch členských štátov sa názov tohto spôsobu produkcie líši (factory farming/landless production/industrial production/intensive production, atď.), čím sa líši aj význam. Problémom je aj nedostatok vedecky overených údajov.

Smernica o priemyselných emisiách (IED)

Komisia zverejnila návrh smernice IED dňa 5. 4. 2022, rozširuje ňou oblasť pôsobnosti na dobytok a znižuje prahové hodnoty pre ošípané a hydinu. K návrhu je možné zasielať spätnú väzbu do 23. 6. 2022. Príslušné pracovné skupiny C-C pripravujú svoje stanoviská, návrh bude predložený na schválenie skupine POCC/CCC dňa 2. 6. 2022.

Pozvanie Eleny Panichiovej (oddelenie pre ekologické poľnohospodárstvo DG AGRI)

Zástupkyňa DG AGRI referovala o dopadoch ruskej invázie na UA. Niektoré štáty boli výpadkom dovozov zasiahnuté viac, preto Komisia zahájila akciu a vyzvala členské štáty na zaslanie informácií o dostupnosti krmív a navrhla výnimku ohľadom možnosti použitia 5 % konvenčných krmív v ekologickej produkcii pre štáty, ktoré by čelili katastrofickým následkom. Aby nedošlo k neférovej hospodárskej súťaži medzi poľnohospodármi, upozornila zástupkyňa Komisie na rozdiel medzi dostupnosťou a vysokou cenou krmív (tá nie je dôvodom na umožnenie výnimky). Na riešenie vysokých cien existujú opatrenia na podporu poľnohospodárom, vrátane ekologických. Členské štáty budú musieť o výnimku požiadať Komisiu, rozhodnutie bude vykonané retroaktívne podľa konkrétnej situácie štátu.

Diskusia:

DE reprezentant ocenil návrh Komisie, no niektoré štáty (napr. FR) majú obavy, aby nedošlo k narušeniu dôvery spotrebiteľov.

Zástupkyňa Komisie zopakovala, že každý štát musí posúdiť svoju situáciu a rozhodnúť sa, či podať žiadosť o túto výnimku. Komisia je v kontakte s členskými štátmi, je potrebné, aby jej čo najskôr poskytli relevantné informácie.